

ชื่อเรื่อง	ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกผักนึ่งจีนต่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ ภายใต้เกษตรพันธสัญญาของภาคเอกชน ในจังหวัดสุโขทัย
ชื่อผู้เขียน	นายธันวา ยะปะนัน
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.จักรพงษ์ พวงงามชื่น

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางความน่าเชื่อถือ และการได้รับการส่งเสริมการผลิตจากภาคเอกชน ของเกษตรกรผู้ปลูกผักนึ่งจีนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ภายใต้เกษตรพันธสัญญา 2) ความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรผู้ปลูกผักนึ่งจีนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ภายใต้เกษตรพันธสัญญาของภาคเอกชน และ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในด้านการส่งเสริมการปลูกผักนึ่งจีนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ภายใต้เกษตรพันธสัญญา รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้เข้าร่วมการปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ผักนึ่งจีนภายใต้เกษตรพันธสัญญาที่ได้รับการส่งเสริมการผลิตจากภาคเอกชนในจังหวัดสุโขทัย ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 328 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับ สถานภาพสมรสแล้ว มีสมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 4 คน แรงงานในครัวเรือนที่ใช้ในการปลูกผักนึ่งจีนเฉลี่ย 2.09 คน จำนวนพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกผักนึ่งจีนเฉลี่ย 11.18 ไร่ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการปลูกผักนึ่งจีน เฉลี่ย 2.45 ปี ใช้เงินทุนในการปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ผักนึ่งจีน เฉลี่ย 22,272.78 บาทต่อปี มีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ผักนึ่งทั้งหมดเฉลี่ย 65,241.61 บาทต่อปี โดยมีรายได้สุทธิจากการปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ผักนึ่งเฉลี่ย 42,294.35 บาทต่อปี มี ผู้ให้ข้อมูลมีความเชื่อถือต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทฯ โดยรวมในระดับมาก มีความเชื่อถือต่อตัวแทนเกษตรกร และความเชื่อถือต่อบริษัทโดยรวมในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการเข้าร่วมการปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ผักนึ่งจีนภายใต้เกษตรพันธสัญญา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทั้งในด้านการบริการ ด้านผลตอบแทน และด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากในด้านการบริการเกี่ยวกับเรื่องบริษัทฯ มีการแจ้งข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ หรือการนัดประชุมให้กับสมาชิกเกษตรกรอย่างทั่วถึง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมหรือตัวแทน มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ใน

การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนเป็นอย่างดี มีความคิดเห็นด้านผลตอบแทนในระดับเห็นด้วยมากใน ประเด็น การปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งจีนสามารถขายได้แน่นอน เพราะบริษัทจะต้องรับซื้อ และ การทำสัญญากับบริษัทเป็นรายบุคคล ทำให้มีความมั่นใจทั้งในเรื่องของราคาและตลาดมากขึ้น และมีความคิดเห็นในระดับมากในประเด็นการใช้เครื่องจักรในการสี หรือนวดเมล็ดผักบุ้งจีน มีผลทำ ให้เกิดฝุ่นละอองในอากาศมากขึ้น

ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาและอุปสรรคโดยรวมในระดับปานกลางโดยมีประเด็นที่สำคัญคือ การใช้สารเคมีในการปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพเพิ่มมากขึ้น การขาด แรงงานที่ใช้ในการปลูก และการเก็บเกี่ยว สัญญาที่ทำระหว่างบริษัทกับเกษตรกรมีข้อกำหนดและ เงื่อนไขมากเกินไป โดยมีข้อเสนอแนะว่าต้องการให้บริษัทมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สารเคมีใน การปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งที่ถูกต้องและวิธีการป้องกันฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นจากการสีและการนวด เมล็ดพันธุ์ผักบุ้ง ต้องการให้หาเครื่องจักรในการเก็บเกี่ยวที่ช่วยลดปัญหาในการแกลนแรงงาน และ ในการกำหนดเงื่อนไขที่ทำสัญญากันระหว่างเกษตรกรกับบริษัทควรให้มีความเป็นธรรมทั้งสอง ฝ่าย

Title	Opinions of Farmers Towards Contract Farming of Chinese Water Convolvulus Seed Production in Sukhothai Province
Author	Mr. Tanwa Yapanan
Degree of	Master of Science in Agricultural Extension
Advisory Committee Chairperson	Dr. Chakapong Pouangngamchuen

ABSTRACT

The objectives of this study were to find out: 1) socio-economic characteristics, trust, and production promoting of private sectors of farmers growing Chinese water convolvulus for seed production under contract farming; 2) opinions of the farmers in various aspects towards the contract farming; and 3) problems encounters and suggestions of the farmers on the promotion of Chinese water convolvulus growing for seed production under the contract farming. Data were collected from the farmers participating in Chinese water convolvulus growing for seed production under the contract farming. The respondents in this study consisted of 328 obtained by simple random sampling. Interview schedules were used as a tool for data collection and analyzed by the Statistical Package for research.

The findings showed that almost two-thirds of the respondents were male, 45 years old on average, elementary school graduates, and married. They had 4 family members on average with 2.09 household workforce. It was found that the respondents had an average area of 11.18 rai for Chinese water convolvulus growing. They had experiences in the project participation on Chinese water convolvulus growing for 2.45 years on average. The respondents spent money for Chinese water convolvulus growing for 22,272.78 baht per year on average and they earned an annual income from selling the seeds of Chinese water convolvulus for 65,241.61 baht on average. In other words, they earned a net profit for 42,294.35 baht per year. It was found that the respondents had a high level of trust towards extension workers of the company. However, they had a moderate level of trust towards farmer representatives and the company.

For the respondents' opinions towards the participation in Chinese water convolvulus growing for seed production under contract farming, it was found that they had a

moderate level on services, returns, and environment. However, the respondents had a high level of an agreement on services concerning with the company, news information, public relations, an appointment for a meeting, knowledge and experience extension workers. The respondents had a high level of an agreement to the returns on the certainty of Chinese water convolvulus seed selling and its price. Also, they had a high level of an agreement on the equipment used for seed trashing.

With regards to problems encountered, as a whole, the respondents had a moderate level of problems on the following: 1) chemicals used for Chinese water convolvulus growing in terms of their health; 2) lack of workforce for growing and harvesting; and 3) the contract contained too many conditions and regulations. The respondents suggested that the company should hold a training on the correct chemical application in Chinese water convolvulus growing and the prevention of dust occurred from trashing. Besides, they wanted harvesting equipment in order to reduce the problem of workforce lacking. Lastly, the respondents wanted more fair contract between them and the company.